

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS
REZOLIUCIJA**

**DĖL KRIKŠČIONIŲ IR KITŲ RELIGINIŲ MAŽUMŲ GENOCIDO ARTIMUOSIUOSE
RYTUOSE IR ŠIAURĖS AFRIKOJE**

2015 m. d. Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas,
atsižvelgdamas į:

Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 18 straipsnį ir Tarptautinio politinių ir pilietinių teisių pakto 18 straipsnį, teigiančius, jog kiekvienas asmuo turi teisę į minties, sąžinės ir religijos laisvę; ši teisė apima laisvę pakeisti religiją arba tikėjimą ir laisvę vienam ar kartu su kitais, viešai arba privačiai išpažinti savo religiją ar tikėjimą laikant pamaldas, atliekant tikėjimo apeigas ir mokant jo; JT žmogaus teisių komiteto nuomone, pagal religijos arba įsitikinimų laisvės principą užtikrinama visų tikėjimų, įskaitant teistinius, neteistinius ir ateistinius įsitikinimus, apsauga;

Jungtinių Tautų Žmogaus teisių tarybos 2015 m. balandžio 7 d. rezoliuciją nr. 28/34, kuri apibrėžia „kompleksines situacijas, galinčias vesti į genocidą“, kurios atpažįstamos iš „galimų įspėjančių ženklų [...], kaip kad riziką patiriančių grupių egzistavimas, masinis, rimtas ir sisteminis žmogaus teisių pažeidinėjimas, sistemingos diskriminacijos atgimimas ir neapykantos diskurso, nukreipto prieš tautines, etnines, rasines ar religines grupes, išraiškų įsivyravimas, ypač jeigu ji išsakoma vykstančio ar potencialaus prievartos proveržio kontekste“ ir „smerkia nebaudžiamumą už genocidą, karo nusikaltimus ir nusikaltimus prieš žmoniškumą, pabrėžia valstybių atsakomybę vykdyti savo išipareigojimus pagal atitinkamus tarptautinius instrumentus, kad nebaudžiamumui būtų padarytas galas ir tuo tikslu nuodugniai ištirti ir persekioti asmenis, atsakingus už genocidą, nusikaltimus žmoniškumui, karo nusikaltimus ir kitus masinius, rimtus ir sistemiškus žmogaus teisių ir tarptautinės žmogaus teisių teisės pažeidimus tam, kad būtų išvengta jų pasikartojimo, siekiant tvarios taikos, teisingumo, tiesos ir susitaikymo“;

2013 m. spalio 10 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl naujausių smurto prieš krikščionis ir jų persekiojimo atvejų, ypač Maluloje (Sirija) ir Pešavare (Pakistanas), ir pastoriaus Saeedo Abedini (Iranas) atvejo (2013/2872(RSP)); 2015 m. kovo 12 d. Europos

Parlamento rezoliuciją apie antpuolius ir pagrobimus, pastaruoju metu įvykdytus Daesh, ypač nutaikytus prieš asirus (2015/2599(RSP)); 2015 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl krikščionių persekiojimo visame pasaulyje, siejant tai su Kenijos studentų žudynėmis, įvykdytomis teroristų grupės Al-Shabaab (2015/2661(RSP)), kurios iškelia žudymų ir persekiojimų religiniu pagrindu atvejus Artimuosiuose Rytuose, Šiaurės Afrikoje ir kituose kraštuose;

Jungtinių Tautų Generalinės asamblėjos 2015 m. rugsėjo 11 d. rezoliuciją nr. 69/323, kuria Gruodžio 9-oji paskelbiama Tarptautine genocido aukų pagerbimo bei orumo ir kelio šiam nusikaltimui užkirtimo diena;

konstatuodamas, kad:

Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos krikščionys ir kitos religinės mažumos tūkstančius metų buvo neatskiriama šio regiono kultūrinio audinio dalis;

vardinamoji „Islamo valstybė“ (Da'esh) ir kitos ekstremistų kovotojų grupuotės Artimuosiuose Rytuose, ypač Irake ir Sirijoje, bei Šiaurės Afrikoje šiuo metu vykdo sistemingą prievartą prieš krikščionis ir kitų religinių mažumų atstovus, kurie tokios prievartos taikynys yra jau nuo 2003 metų, ir milijonai šių mažumų atstovų priversti palikti savo protėvių namus ir tapti pabėgėliais;

krikščionys ir kitos religinės mažumos šiame regione buvo ir yra žudomi ir grobiami, patirdavo ir patiria rimtų fizinių ir psichikos sužalojimų, taip pat seksualinę vergiją ir kitą prievartą, ir kad visa tai daroma sąmoningai ir tikslingai, pažeidžiant 1948 m. gruodžio 9 d. Paryžiuje pasirašytą Jungtinių Tautų konvenciją dėl kelio užkirtimo genocido nusikaltimui ir baudimo už jį (toliau – Konvencija);

šie žiaurumai turi specifinį tikslą – išnaikinti ir išvartyti iš regiono krikščionis ir kitas religines mažumas, sunaikinti jų kultūros paveldą, taip pažeidžiant minėtą Konvenciją;

pagal tarptautinę teisę genocidas yra nusikaltimas, kurį vykdančias asmenys yra baudžiami nepaisant to, ar jie yra pagal konstituciją atsakingi valstybės vadovai, pareigūnai ar privatūs asmenys, kaip nurodyta Konvencijos 4 straipsnyje;

Konvencijos 1 straipsnyje pabrėžiama, kad „Susitariančiosios Šalys patvirtina, kad genocidas, nesvarbu, ar jis vykdomas taikos ar karo metu, yra nusikaltimas pagal tarptautinę teisę, ir įsipareigoja užkirsti jam kelią ir už jį bausti“;

Konvencijos 2 straipsnyje skelbiama, kad „šioje Konvencijoje genocidu laikoma toliau išvardyta veika, kuria siekiama visiškai ar iš dalies sunaikinti kokią nors nacionalinę, etninę, rasinę ar religinę grupę, būtent:

- a) tos grupės narių žudymas;
- b) rimtų fizinių ar psichikos sužalojimų darymas tos grupės nariams;

c) tyčinis sudarymas tai grupei tokių gyvenimo sąlygų, kuriomis apgalvotai siekiama fiziškai sunaikinti ją visą ar jos dalį;

d) priemonių, kuriomis siekiama riboti tai grupei priklausančių žmonių gimstamumą, panaudojimas;

e) prievartinis vienos tokios grupės vaikų perdavimas kitai“;

Konvencijos 3 straipsnyje įtvirtina, kad „baustina ši veika:

a) genocidas;

b) susitarimas vykdyti genocidą;

c) tiesioginis ir viešas kurstymas vykdyti genocidą;

d) pasikėsinimas vykdyti genocidą;

e) bendrininkavimas vykdant genocidą“;

2015 m. liepos 10 d. Popiežius Pranciškus, Romos Katalikų Bažnyčios vadovas, paskelbė, kad Artimųjų Rytų krikščionys patiria genocidą, kuris turi būti „pasmerktas. Šiame epizodiškai kariaujamame trečiajame pasauliniame kare, kurį dabar patiriame, vykdomas tam tikro pavidalo genocidas – ir aš pabrėžiu žodį „genocidas“ – kuris privalo liautis“;

kad Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaras 2015 m. kovo 27 d. ataskaitoje paskelbė, kad „etninės ir religinės grupės, tapusios Islamo valstybės taikiniu, apima jezidžius, krikščionis, turkmėnus, sabijus-mandėjus, kakajus, kurdus ir šiitus“ ir kad, surinkus patikimą informaciją apie prievartos veiksmus prieš civilius religiniu ir etniniu pagrindu, „pagrįsta daryti išvadą, jog kai kurie incidentai gali turėti genocido sudėtį. Kiti incidentai gali prilygti nusikaltimams žmoniškumui ar karo nusikaltimams“;

1) **konstatuoja**, kad žiaurumai prieš krikščionis ir kitų religinių mažumų atstovus, į kuriuos Artimuosiuose Rytuose, ypač Irake ir Sirijoje, bei Šiaurės Afrikoje nusitaikyta tik dėl religinių priežasčių, gali būti laikomi genocidu, ir šia rezoliucija prilyginti genocido nusikaltimui pagal tarptautinę teisę;

2) **primena** visoms Konvencijos Susitariančiosioms Šalims, o ypač toms šalims, kurių vyriausybės ir piliečiai vienaip ar kitaip vykdo ir remia genocidą, jų teisinius įsipareigojimus pagal šią Konvenciją;

3) **atkreipia** valstybių vyriausybių ir tarptautinių organizacijų dėmesį į tai, kad religijos sumetimais vykdomi nusikaltimai žmoniškumui ir karo nusikaltimai, kurie gali būti prilyginami genocidui, turi būti pasmerkti;

4) **ragina** Jungtines Tautas ir Jungtinių Tautų Generalinį Sekretorių priimti aiškia politinę lyderystę ir įvardyti Artimuosiuose Rytuose ir Šiaurės Afrikoje vykdomus žiaurumus kaip prilygstančius genocidui, nusikaltimams žmoniškumui ir karo nusikaltimams;

5) **kviečia** Jungtinių Tautų valstybes nares, ypač Afrikos Sąjungos, Arabų Lygos, Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos ir Islamo konferencijos organizacijos nares, paremti šią rezoliuciją, imtis priemonių užkirsti kelią tolesniam nusikalstamo genocidui prilygstančio persekiojimo vykdymui ir bendradarbiauti kuriant tarptautinius ir nacionalinius tribunolus, kurie nubaustų asmenis, atsakingus už vykdomą genocidą, ir užtikrintų jų veiksmingą funkcionavimą;

6) **dėkoja** Irako Kurdistano regiono, Jordanijos Hašimitų Karalystės, Libano Respublikos ir kitų šalių vyriausybėms už jų pastangas priglauti ir ginti krikščionis bei kitas religines mažumas, iki jie galės saugiai grįžti į savo namus Irake ir Sirijoje;

7) **pabrėžia**, kad krikščionys ir kitos religinės mažumos turi teisę saugiai bei stabiliai gyventi istorinėse savo protėvių žemėse ir praktikuoti savo tikėjimą nebijodami persekiojimų, trėmimų ar mirties.

Seimo Pirmininkė

Teikia Lietuvos Respublikos Seimo nariai:

Mantas Adomėnas
Algimantas Dumbrava
Rita Tamašunienė
Vytautas Antanas Matulevičius
Benediktas Juodka
Arminas Lydeka
Vydas Gedvilas